

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου: «Ρύθμιση του καθεστώτος διαμονής και εργασίας των ανεπίσημων μεταναστών»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Επί της αρχής

Α. Γενικές παρατηρήσεις

Η απεργία πείνας των 287 μεταναστών εργατών επάγγελμα στην επιφάνεια και μάλιστα με τον πλέον δραματικό τρόπο τις δομικές παθογένειες της ελληνικής μεταναστευτικής πολιτικής. Οι γραφειοκρατικές απαιτήσεις του νόμου και κυρίως η υποχρέωση προσκόμισης ενός συγκεκριμένου αριθμού ενσήμων αποτελούν διαχρονικά παράγοντες ενίσχυσης του φαινομένου της αδήλωτης απασχόλησης, αλλά και από-νομιμοποίησης του καθεστώτος διαμονής μόνιμα και επί μακρόν εγκατεστημένων μεταναστών στην Ελλάδα.

Λόγω των εκρηκτικών κοινωνικών διαστάσεων που έχει λάβει το ζήτημα των μεταναστών χωρίς χαρτιά με ευθύνη των κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ και ΝΔ κατά την διάρκεια της περασμένης 20ετίας, καθίσταται σήμερα επιτακτική η ανάγκη για τη μεταρρύθμιση της οικείας νομοθεσίας με άξονα το αυτονόητο δικαίωμα στην ισότιμη μεταχείριση ελλήνων και μεταναστών που ζουν και εργάζονται επί σειρά ετών σε όλη την επικράτεια.

Βασικοί άξονες σε αυτήν την κατεύθυνση αποτελούν:

- α) η απόδοση μακράς διάρκειας αδειών διαμονής σε όσους έχουν εκπέσει της νομιμότητας ή δεν κατάφεραν ποτέ -μολονότι το επιδίωξαν- να αποκτήσουν μία άδεια διαμονής, αλλά αποδεδειγμένα διαβιούν μόνιμα και για πολλά χρόνια στην χώρα, β) η ένταξη σε επίσημο καθεστώς βραχείας διάρκειας, όσων δεν απέκτησαν κάποια άδεια διαμονής και οι οποίοι είναι μόνιμα εγκατεστημένοι στην χώρα μετά το 2005 και γ) η οριστική αποσύνδεση της πρόσβασης στην νομιμότητα της έκδοσης και της ανανέωσης των αδειών- από τον κυριότερο παράγοντα από-νομιμοποίησης των μεταναστών, δηλαδή από την υποχρέωση επίδειξης οποιουδήποτε αριθμού ενσήμων.

Το ιστορικό, όσο και δυναμικό φαινόμενο της διεθνούς μετακίνησης ανθρώπων προς αναζήτηση εργασίας για την βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου (οικονομική μετανάστευση), ανεξάρτητα από τις ιδιαίτερες μορφές και εκφάνσεις που λαμβάνει στο χώρο και στο χρόνο, θέτει τους πάντες, και κυρίως τις κυβερνήσεις, όχι μόνο προ νέων προκλήσεων, αλλά και προ των ευθυνών τους.

Οι νέες συνθήκες που δημιουργούνται στην χώρα υποδοχής, ιδίως εξαιτίας της αυθόρμητης και αρρυθμιστής εισόδου οικονομικών μεταναστών, χαρακτηριστικό γνώρισμα της τελευταίας 20ετίας, συνεπάγονται καινοτόμες και προσαρμοσμένες πολιτικές-νομοθετικές παρεμβάσεις για την ρύθμιση των θεμάτων που ανακύπτουν. Καθ' όλη την διάρκεια των δύο τελευταίων δεκαετιών όλες οι κυβερνήσεις των χωρών υποδοχής (έστω σε επίπεδο Ε.Ε-15, συνήθως ακούσια και σπανιότερα εκ πεποιθήσεως), επέλεξαν διάφορα μοντέλα τακτοποίησης του καθεστώτος διαμονής και εργασίας των απρόσκλητα νεοεισερχόμενων αλλοδαπών απασχολούμενων.

Η ανάγκη εκπόνησης ενός νέου σχεδίου για τη νομιμοποίηση των εκατοντάδων χιλιάδων μεταναστών που δεν έχουν ή που δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις

έκδοσης νομιμοποιητικών εγγράφων πέρα από την ανθρωπιστική διάσταση που ενέχει, πηγάζει από πραγματικές και ρεαλιστικές ανάγκες που γεννούν πλειάδα κοινωνικών ζητημάτων πολλά εκ των οποίων έχουν αποκτήσει επίκαιρο, εκρηκτικό και επείγοντα χαρακτήρα.

Αντίστοιχες πρωτοβουλίες νομιμοποίησης κάθε μορφής και βαθμού επιτυχίας αναλαμβάνονταν σε πολλές χώρες και μάλιστα για περισσότερες από μια φορές ανά περίπτωση. Και αυτό γιατί η δυναμική εξέλιξη του φαινομένου καθιστά σύντομα ανεπαρκή ή/και ακατάλληλα τα μέτρα που λαμβάνονται από τις κυβερνήσεις, οι οποίες καλούνται από τα πράγματα να παρέμβουν εκ νέου. Η ελληνική περίπτωση δεν αποτελεί εξαίρεση.

Έτσι, μετά από μια, κατ' αρχήν, περίοδο περίπου δέκα ετών εσκεμμένης μη ρύθμισης του φαινομένου (1989-1998) και έπειτα από τρεις περιορισμένης έκτασης και αποτελεσματικότητας ευκαιρίες νομιμοποίησης (καμπάνιες «μαζικής αμνηστίας» 1998, 2001, 2005/2007) η κατάσταση σήμερα στην χώρα αφενός μεν, είναι απελπιστική, αφετέρου δε, συνιστά ένα κατ' εξαίρεση παράδοξο σε παγκόσμια κλίμακα στην βάση τριών χαρακτηριστικών που είναι χρήσιμο να τα επαναλάβουμε κατηγοριοποιώντας τα:

Πρώτον, οι ανεπίσημοι μετανάστες ανέρχονται σε εκατοντάδες χιλιάδες, ενώ η σχετική αναλογία αυτής της κατηγορίας επί του συνόλου του μεταναστευτικού πληθυσμού είναι η μεγαλύτερη εν συγκρίσει με οποιαδήποτε άλλη χώρα υποδοχής μεταναστών (35% - 50%).

Δεύτερον, οι μετανάστες χωρίς χαρτιά διαμένουν αδιαλείπτως κατά μέσο όρο τουλάχιστον επί 15ετία στην χώρα.

Τρίτον, ένας πολύ μεγάλος αριθμός στερουμένων σήμερα αδειών διαμονής αλλοδαπών μετέσχε επιτυχώς σε τουλάχιστον μια από τις τρεις «ευκαιρίες νομιμοποίησης» που προηγήθηκαν, αλλά δεν κατόρθωσε να διατηρηθεί σε καθεστώς επίσημης διαμονής/ εργασίας λόγω των αυστηρών προϋποθέσεων της νομοθεσίας που διέπει την ανανέωση των οικείων αδειών.

Η ελληνική εκδοχή του μοντέλου επιλεκτικής μετανάστευσης που άτυπα αλλά με ευλάβεια εφαρμόζουν όλες οι κυβερνήσεις μετά το 1998 θεμελιώνεται στον εξής άξονα: εφόσον ο ίδιος ο μετανάστης, μεταξύ άλλων τυπικών και ουσιαστικών προϋποθέσεων, αποδείξει με δική του ευθύνη ότι απέβη χρήσιμος για την ελληνική οικονομία δικαιούται να αιτηθεί την ανανέωση της άδειας διαμονής για ένα ή δύο χρόνια.

Το μοντέλο αυτό θεμελιώνεται στην οργανική εξάρτηση της νομιμότητας της διαμονής και εργασίας του μετανάστη από την επίδειξη ενός συγκεκριμένου κατά έτος αριθμού ενσήμων, συνήθως 150 ή 200, αλλά ακόμη και 250 ανά περίπτωση (κλάδο, σχέση εργασίας κ.λπ.). Εφόσον τα προσκομιζόμενα ένσημα δεν επαρκούν, ο μετανάστης χάνει την άδεια διαμονής του και εγκλωβίζεται αμετάκλητα στο πλέγμα της αδήλωτης απασχόλησης χωρίς καμία δυνατότητα διαφυγής.

Από τα τέλη του 2008 μέχρι σήμερα, τουλάχιστον 150.000 μετανάστες έχουν σταδιακά εκπέσει της νομιμότητας εξαιτίας της ανεργίας, αλλά και του πνεύματος ασοδοσίας και ασυλίας που εκπέμπουν στην εργοδοτική πλευρά τα αντεργατικά νομοθετήματα των τελευταίων ετών και ιδίως μηνών. Έτσι, ο συνολικός αριθμός των ανεπίσημων μεταναστών (κυρίως «απο-νομιμοποιημένων» και δευτερευόντως πρωτο-εισερχομένων μετά το

2005), δεν μπορεί πλέον να είναι μικρότερος των 400.000.

Β. Σκοπός της πρότασης νόμου

Η συγκεκριμένη πρόταση νόμου στοχεύει κυρίως: α) στην επάνοδο στην νομιμότητα όλων όσοι έχουν απολέσει την άδεια διαμονής λόγω των απαιτήσεων του νόμου από το 1998 και μετά, β) στην αποσύνδεση της ανανέωσης της άδειας διαμονής (ως μέσο απόλαυσης θεμελιωδών εργασιακών και κοινωνικοασφαλιστικών δικαιωμάτων) από την επίδειξη οιοδήποτε αριθμού ενσήμων, γ) στην τακτοποίηση των πλήρως ανεπίσημων/μη καταγεγραμμένων μεταναστών, ώστε να οργανωθεί η αναγκαία ανθρωπιστική διαχείριση με ορθολογικά χαρακτηριστικά.

Η πρόσβαση σε δικαιώματα και υπηρεσίες δεν μπορεί να τίθεται υπό διαφορετικές προϋποθέσεις με κριτήριο την εθνικότητα. Το περιεχόμενο της πρότασης νόμου του ΣΥΡΙΖΑ ενισχύεται και από τα εξής:

1) Δεν πλημμυρίζει η χώρα από μετανάστες. Ο αλλοδαπός πληθυσμός της χώρας σήμερα δεν ξεπερνά τις 930.000 (8,3%) (eurostat). Ειδικότερα οι μη κοινοτικοί αλλοδαποί είναι μόλις 768.000, ήτοι μόλις το 6,8% του πληθυσμού της χώρας.

2) Δεν αναμένεται να πλημμυρίσει η χώρα από μετανάστες. Το σύνολο των σχετικών μελετών σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο κατέληγε, ήδη πριν το 2008, στο συμπέρασμα της μείωσης του ρυθμού των επι-μεταναστευτικών ροών, ενώ οι διεθνείς στατιστικές κατέγραφαν για την περίπτωση της Ελλάδας και αρνητικό πρόσημο το 2004-2005 (μείωση απόλυτου αλλοδαπού πληθυσμού). Η οικονομική ύφεση επηρεάζει αρνητικά την πιθανότητα μετανάστευσης προς χώρες όπως η Ελλάδα του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου.

Η οικονομική κρίση έχει οδηγήσει στη μείωση των μεταναστών. Πάνω από το 70% του συνόλου εξακολουθεί να προέρχεται από χώρες των Βαλκανίων και από την Ανατολική Ευρώπη, ενώ παύουν να αναζητούν εργασία στην Ελλάδα κατά την σημερινή περίοδο της αυξημένης ανεργίας. Αυτοί που βρίσκονται στη χώρα μας, που είναι προσωρινά άνεργοι ή απασχολούνται λιγότερο από πριν δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να χάσουν τα δικαιώματά τους ή ακόμα περισσότερο να περιέλθουν σε ανεπίσημο καθεστώς και να κινδυνεύουν διαρκώς με απέλαση.

3) Μια σπάνια ευκαιρία για ευρεία, ευχερή και οριστική τακτοποίηση. Εφόσον, η συντριπτική πλειοψηφία των μόνιμα εγκατεστημένων μεταναστών έχει εισέλθει και διαμένει διαρκώς στην χώρα το αργότερο από το 1994-1995, η Πολιτεία έχει την ευχέρεια να τακτοποιήσει άπαξ και διαπαντός το καθεστώς διαμονής των μόνιμα και επί μακρόν διαμενόντων μεταναστών.

Η ελληνική οικονομία δεν θα βρίσκεται πάντα σε κρίση. Όπως χρειάστηκε τα εργατικά χέρια των μεταναστών κατά την περασμένη 20ετία, θα τα χρειαστεί για να περάσει σε μια ισορροπημένη ανάπτυξη. Θα τα χρειαστεί για να ανασυγκροτήσει μια αγροτική οικονομία αποδυναμωμένη και μη ανταγωνιστική, για να μετατρέψει τις κατοικίες σε μονάδες εξοικονόμησης ή ακόμα και παραγωγής ενέργειας, για να προχωρήσει σε αναδασώσεις και να προστατεύσει τη χώρα από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, για να αναπτύξει τις κοινωνικές υπηρεσίες προς αυτούς που έχουν ανάγκη, για να επιδιώξει

την ανανέωση της παραγωγής του βιομηχανικού και του ενεργειακού τομέα.

Η Ελλάδα βρίσκεται στη σημερινή κατάσταση βαθιάς κρίσης, γιατί υποτίμησε το ανθρώπινο δυναμικό της, εγχώριας και αλλοδαπής προέλευσης, γιατί κατά την τελευταία δεκαετία, το μοντέλο της απασχόλησης των αλλοδαπών με μειωμένα δικαιώματα, αξιοποιήθηκε ευρέως από τους εργοδότες με την πλήρη ανοχή του κράτους. Οι επίσημες στατιστικές δείχνουν παράλληλα ότι και οι έλληνες εργαζόμενοι και ιδιαίτερα οι νέοι έχουν κι αυτοί φτωχύνει, έχουν χάσει δικαιώματα, και οδηγήθηκαν μαζικά στην ανεργία, στην ευκαιριακή απασχόληση και πολλοί από αυτούς στην λύση της μετανάστευσης.

4) Η απασχόληση του 20% των μισθωτών της χώρας είναι ζήτημα κοινωνικής πολιτικής. Ορθώς ορίσθηκε, επιτέλους, από την κυβέρνηση ως αρμόδιο υπουργείο για θέματα μεταναστών το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Ως εκ τούτου η άδεια διαμονής, ιδίως των επί μακρόν εγκατεστημένων και δη των «από-νομιμοποιημένων» μεταναστών, έχει να κάνει με την εργατική και κοινωνική πολιτική. Προέχει η ουσιαστική καταπολέμηση της αδήλωτης και ανασφάλιστης απασχόλησης και η προώθηση της ίσης μεταχείρισης μεταξύ όλων των εργαζομένων.

Η πρόσβαση και κυρίως η προσβασιμότητα στην επίσημη εργασία και στην κοινωνική ασφάλιση, επιβάλλεται να ενθαρρύνεται και να διευκολύνεται με κάθε μέσο από την συντεταγμένη πολιτεία και όχι να παρεμποδίζεται συστηματικά με «μεταναστευτικές ρυθμίσεις», οι οποίες στην πραγματικότητα αποβλέπουν ευθέως στην περαιτέρω συμπίεση του άμεσου και του έμμεσου εργασιακού κόστους, της εξασφάλισης με άλλα λόγια φτηνού εργατικού δυναμικού στην εργοδοτική πλευρά.

Επί της ουσίας δεν πρόκειται για «νομιμοποίηση» ανθρώπων αλλά για τακτοποίηση του καθεστώτος απασχόλησής τους και για την αποτελεσματική καταπολέμηση του φαινομένου της αδήλωτης και ανασφάλιστης εργασίας. Άλλωστε, ελλείψει κοινής μεταναστευτικής πολιτικής, κάθε χώρα-μέλος διατηρεί στο ακέραιο το δικαίωμα να χαράσσει την δική της μεταναστευτική πολιτική με άξονα τις ιδιαιτερότητες και τις προτεραιότητες που προκύπτουν ανά περίπτωση.

Αξίζει να τονισθεί ότι το πρόσφατο ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την μετανάστευση και το άσυλο, όχι μόνο δεν έχει καμία νομικά δεσμευτική ισχύ, αλλά επιπλέον η επιχειρηματολογία που αναπτύσσεται στο κείμενο του με σκοπό την παρότρυνση προς τις κυβερνήσεις να καταργήσουν τις «μαζικές νομιμοποιήσεις» είναι επιστημονικά και πολιτικά έωλη.

5) Τα παιδιά των μεταναστών δεν είναι «μετανάστες». Γεννήθηκαν στην Ελλάδα, φοιτούν ή φοίτησαν σε ελληνικά σχολεία, μιλούν την ελληνική γλώσσα και πρέπει να αντιμετωπίζονται ως έλληνες πολίτες.

6) Επιστρέφουν στις χώρες τους, κυρίως όσοι έχουν χαρτιά. Αδιαμφισβήτητο και ομόφωνο συμπέρασμα, όσων οργανισμών μελετούν συστηματικά την μετανάστευση στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης, είναι ο εγκλωβισμός στην χώρα υποδοχής όλων των μεταναστών χωρίς χαρτιά, οι οποίοι χάνουν την δουλειά τους. Η απόφαση επαναπατρισμού απομακρύνεται για τους ανέργους ανεπίσημους αλλοδαπούς, οι οποίοι φοβούνται ότι δεν θα μπορέσουν να επιστρέψουν, νόμιμα, στην Ελλά-

δα, εφόσον τα πράγματα δεν εξελιχθούν ομαλά στην χώρα καταγωγής.

Οι ιδιαιτερότητες της χώρας στο ζήτημα της μετανάστευσης (άνω του 70% μεταναστών από γειτονικές ή βαλκανικές χώρες) θα επέτρεπε διαμέσου της «νομιμοποίησης», ευκολότερα από οπουδήποτε αλλού στην Ευρώπη, την υλοποίηση ενός συστήματος ατυπικής κυκλικής μετανάστευσης για τους μετανάστες που επιθυμούν να εργαστούν στην γειτονική χώρα καταγωγής τους για διαστήματα ανεργίας στην Ελλάδα και αντιστρόφως, μέσα από διαδικασίες στην πραγματικότητα «αυτορρυθμισης» των αδιεξόδων της αγοράς εργασίας από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους.

7) Η τακτοποίηση των πλήρως ανεπίσημων, μη καταγεγραμμένων μεταναστών, μπορεί να αποδειχθεί ως η πιο θετική κίνηση άρσης των αδιεξόδων. Τον τελευταίο καιρό στην χώρα μας καλλιεργείται συστηματικά μια σύγχυση ανάμεσα στους μετανάστες και τους πρόσφυγες που φέρνουν στη χώρα μας, οι πόλεμοι, η πείνα και οι κλιματικές αλλαγές.

Κρατικοί υπάλληλοι, τοπικοί άρχοντες και υπουργοί προσπαθούν να μας κάνουν να ξεχάσουμε την αδράνειά τους και την ανευθυνότητά τους σε σχέση με τους πρόσφυγες που έρχονται στην χώρα μας, όταν μάλιστα οι ίδιοι προσέτρεξαν να κυρώσουν την συνθήκη Δουβλίνου II, με την οποία ένας σημαντικός αριθμός μεταναστών προσφύγων εγκλωβίζεται στην Ελλάδα, μολοντί επιθυμεί να εγκατασταθεί σε άλλη ευρωπαϊκή χώρα. Αρκούνται δε να παρουσιάζουν συλλήβδην τους πρόσφυγες ως «λαθρομετανάστες», καταφεύγοντας σε κατασταλτικά μέτρα, χτίζοντας τείχη στα σύνορα ή επιδεικνύοντας μια επικίνδυνη και ύποπτη ανοχή στην ανάπτυξη ένοπλων συμμοριών που επιβάλουν την «τάξη» σε υποβαθμισμένες περιοχές των μεγάλων αστικών κέντρων.

Μια πλούσια χώρα, μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οφείλει να σέβεται το πνεύμα και το γράμμα των αποφάσεων και των εκθέσεων του ΟΗΕ: η μετακίνηση προσφύγων προς το Βορρά είναι αποτέλεσμα πολιτικών, πολεμικών και κλιματικών μεταβολών, για τις οποίες έχουν το μεγαλύτερο μερίδιο της ευθύνης οι αναπτυγμένες χώρες, οι οποίες πρέπει αφενός, να προστατεύουν τους πρόσφυγες και αφετέρου, να αυξήσουν δραστικά τη βοήθειά τους προς το Νότο.

Η κυβέρνηση έχει εγκλωβιστεί σε ό,τι αφορά και στο μεταναστευτικό ζήτημα σε μια ρητορεία «ριζικών αλλά αναγκαίων μέτρων». Είναι προφανές ότι καμία κυβέρνηση δεν μπορεί να απελάσει 400.000 ανθρώπους. Αλλά κανένα «ριζικό» απαγορευτικό ή αστυνομικό μέτρο σε οποιαδήποτε κλίμακα δεν έχει εμποδίσει μέχρι σήμερα την ζήτηση για τα εργατικά χέρια των μεταναστών, την απασχόληση μεταναστών χωρίς δικαιώματα, την αξιοποίηση των απαγορευτικών και κατασταλτικών μέτρων για την μεγαλύτερη ευελιξία, την μείωση των αποδοχών, την ανασφάλιστη και την αδήλωτη εργασία.

Αν κοιτάξουμε με καθαρή ματιά το τι συνέβη στην Ελλάδα τα τελευταία 20 χρόνια θα δούμε ότι τα ημίμετρα, οι υποχωρήσεις ή οι εξαγγελίες για αυστηρούς ελέγχους στα σύνορα, δεν είχαν σαν αποτέλεσμα παρά την επέκταση της εκμετάλλευσης μεταναστών, σε μια αγορά εργασίας χωρίς πλήρη ή χωρίς καθόλου δικαιώματα και φυσικά είχαν σαν αποτέλεσμα την επιτάχυνση της κρίσης του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης και των δη-

μόσιων οικονομικών, καθώς στήριξαν την μαύρη εργασία και την παραοικονομία.

Για όλους αυτούς τους λόγους απαιτείται μια νέα νομοθετική πρωτοβουλία, η οποία να απαντά στην πραγματικότητα που περιγράφηκε παραπάνω, με εξειδικευμένες παρεμβάσεις και ρυθμίσεις που αναλύονται ακολούθως.

Επί των άρθρων

Με το άρθρο 1 ορίζεται η πρώτη κατηγορία μεταναστών, οι οποίοι δικαιούνται να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος με σκοπό την επάνοδο στην νομιμότητα διαμονής, δηλαδή όλοι όσοι απέκτησαν στο παρελθόν άδεια διαμονής, την οποία εν συνεχεία δεν κατόρθωσαν να ανανεώσουν.

Με τα άρθρα 2-3 ορίζεται η διάρκεια ισχύος των εκδιδόμενων και ανανεωμένων αδειών της κατηγορίας του άρθρου 1.

Με το άρθρο 4 ορίζεται η δεύτερη κατηγορία μεταναστών, οι οποίοι δικαιούνται να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος με σκοπό την επάνοδο στην νομιμότητα διαμονής, λαμβάνοντας υπόψη ότι η μη επιτυχής συμμετοχή σε διαδικασίες νομιμοποίησης οφείλεται στις εν πολλοίς υπέρμετρες και παράλογες απαιτήσεις του νόμου.

Με τα άρθρα 5-6 ορίζεται η διάρκεια ισχύος των εκδιδόμενων και ανανεωμένων αδειών της κατηγορίας του άρθρου 4.

Με το άρθρο 7 περιγράφεται ο τρόπος πλήρωσης της βασικής προϋπόθεσης υπαγωγής στις διατάξεις ως προς την επάνοδο στην νόμιμη διαμονή, δηλαδή τη μόνιμη και αδιάλειπτη διαμονή στην χώρα για τα χρονικά διαστήματα που απαιτούνται.

Με το άρθρο 8 ορίζονται τα τυπικά δικαιολογητικά για την υποβολή της αίτησης για την έκδοση και την ανανέωση της άδειας διαμονής.

Με τα άρθρα 9-10 ορίζονται ορισμένα από τα ουσιαστικά δικαιολογητικά με τα οποία μπορεί να αποδειχθεί η μόνιμη και αδιάλειπτη διαμονή στην χώρα στην βάση μιας ευλόγως εμπλουτισμένης λίστας δικαιολογητικών, όπως αυτή είχε προβλεφθεί με τις διατάξεις του ν. 2910/2001 και σύμφωνα με το πνεύμα της συγκεκριμένης νομοθετικής πρωτοβουλίας, η οποία επίσης απέβλεπε στη θεραπεία των αδιεξόδων της προηγούμενης διαδικασίας νομιμοποίησης των προεδρικών διαταγμάτων του 1998.

Δέον να τονιστεί επιπλέον ότι με πολλές νομοθετικές παρεμβάσεις η πολιτεία, από το 2001 μέχρι σήμερα, κατήργησε μια σειρά απαιτούμενων δικαιολογητικών στα πλαίσια της προσπάθειας εξορθολογισμού των ανελαστικών ρυθμίσεων του συστήματος απόδοσης και ανανέωσης των αδειών διαμονής. Μεταξύ αυτών αξίζει να αναφερθούν:

α) η εκάστοτε μείωση των απαιτούμενων ενσήμων με παράλληλη πρόβλεψη της δυνατότητας εξαγοράς μέρους του συνολικού αριθμού, ακριβώς ως επίσημη αναγνώριση της εν λόγω απαίτησης ως παράγοντα από-νομιμοποίησης των μεταναστών.

β) η κατάργηση της υποχρέωσης προσκόμισης αδειών διαμονής προκειμένου για την τέλεση συμβολαιογραφικών πράξεων, επίσης ως αναγνώριση της υποχρέωσης διευκόλυνσης των μόνιμα εγκατεστημένων μεταναστών, ιδίως, για την αγορά πρώτης κατοικίας, ανεξάρτητα από

την δυνατότητα ανανέωσής της κατά κανόνα βραχείας διάρκειας άδειας διαμονής τους, εξαιτίας των υπερβολικών απαιτήσεων του νόμου.

γ) η κατάργηση της προσκόμισης έγγραφης σύμβασης εργασίας ως απαραίτητο δικαιολογητικό για την ανανέωση των αδειών διαμονής για ορισμένες επαγγελματικές κατηγορίες μεταναστών, προς μερική θεραπεία μιας αδικαιολόγητης και θεσμικής φύσης δυσμενούς μεταχείρισης σε βάρος τους, δεδομένου ότι στο ελληνικό εργατικό δίκαιο ο έγγραφος τύπος της σύμβασης εργασίας είναι κατά κανόνα προαιρετικός προκειμένου για το έγκυρο της σχέσης εργασίας.

Με τα άρθρα 11-12 ορίζονται οι γενικές προϋποθέσεις ανανέωσης των αδειών διαμονής μετά την δημοσίευση του παρόντος.

Με το άρθρο 13 ορίζεται η τρίτη κατηγορία μεταναστών, οι οποίοι δικαιούνται να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος με σκοπό την πρόσβαση στην νομιμότητα διαμονής, δηλαδή όλοι όσοι δεν έχουν ποτέ μέχρι σήμερα αποκτήσει ή αιτηθεί την έκδοση άδειας διαμονής, πλην όμως είναι μόνιμα εγκατεστημένοι στην χώρα.

Με τα άρθρα 14-15 ορίζεται η διάρκεια ισχύος των εκδιδόμενων και ανανεωμένων αδειών της κατηγορίας του άρθρου 13.

Με το άρθρο 16 ορίζονται τα τυπικά και ουσιαστικά δικαιολογητικά για την έκδοση και την ανανέωση των αδειών της κατηγορίας του άρθρου 13.

Με το άρθρο 17 θεσπίζεται γενική υποχρέωση των εργοδόμενων και των εργοδοτών για την καταπολέμηση της αδήλωσης και της ανασφάλιστης εργασίας.

Με το άρθρο 18 αφ' ενός, καταργείται η εξάρτηση της ανανέωσης της άδειας διαμονής από την επίδειξη οποιουδήποτε αριθμού ενσήμων και αφ' ετέρου, προβλέπονται κίνητρα φορολογικής και κοινωνικοασφαλιστικής φύσης για τα δύο μέρη της σχέσης εργασίας, προκειμένου να επιδιώκουν την πλήρη ασφαλιστική κάλυψη των ημερών εργασίας.

Με το άρθρο 19 επιβάλλονται κυρώσεις, τόσο στους εργοδότες, όσο και στους εργαζόμενους για περιπτώσεις πιστοποιημένης παραβίασης της νομοθεσίας που διέπει την αδήλωτη απασχόληση. Παράλληλα, ενισχύεται η δυνατότητα διοικητικής καταγγελίας περιστατικών αδήλωτης απασχόλησης με ταυτόχρονη διεύρυνση του προστατευτικού πλαισίου για τον καταγγέλλοντα εργαζόμενο.

Με το άρθρο 20 ορίζεται η υποχρέωση των αρμοδίων αρχών να παρέχουν ατελώς όλα τα απαραίτητα πιστοποιητικά για την διευκόλυνση υπαγωγής των ενδιαφερόμενων μεταναστών στην διατάξεις του παρόντος.

Με το άρθρο 21 συστήνονται ειδικά Γραφεία Μετανάστευσης στις έδρες κάθε δήμου και τους ανατίθενται ουσιαστικές αρμοδιότητες για την εξέταση των αιτήσεων για την έκδοση και την ανανέωση των αδειών. Τα εν λόγω Γραφεία είναι τριμερούς διοίκησης και αποτελούνται από εκπροσώπους των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, των δικηγόρων συλλόγων και των εργατικών κέντρων των νομών στους οποίους ανήκει ο δήμος.

Με το άρθρο 22 προβλέπεται η διάθεση του 50% του παραβόλου για την έκδοση και την ανανέωση των αδειών στην οικονομική ενίσχυση των Γραφείων μετανάστευσης με βάση πληθυσμιακά κριτήρια.

Με το άρθρο 23 κατοχυρώνεται δικαίωμα ελεύθερης μετακίνησης, εγκατάστασης και απασχόλησης σε όλη την χώρα για τους κατόχους άδειας διαμονής.

Με το άρθρο 24 καταργείται κάθε διάταξη αντίθετη με τις διατάξεις του παρόντος.

Με το άρθρο 25 ορίζεται ότι η ισχύς του παρόντος αρχίζει από την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης εκτός αν αλλιώς ορίζεται σε επιμέρους διατάξεις του.

Αθήνα, 21 Μαρτίου 2011

ΟΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

Αλέξης Τσίπρας
Ευαγγελία Αμμανατίδου – Πασχαλίδου
Ηρώ Διώτη
Θοδωρής Δρίτσας
Αναστάσιος Κουράκης
Μιχάλης Κριτωτάκης
Παναγιώτης Λαφαζάνης
Βασίλης Μουλόπουλος
Δημήτρης Παπαδημούλης

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Ρύθμιση του καθεστώτος διαμονής και εργασίας των ανεπισημών μεταναστών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΕΠΑΝΟΔΟΣ ΣΕ ΕΠΙΣΗΜΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

Άρθρο 1

Υπήκοος τρίτης χώρας στερούμενος άδειας διαμονής σε ισχύ, ο οποίος είναι μόνιμα εγκατεστημένος στην χώρα και συμμετείχε επιτυχώς σε μια ή περισσότερες διαδικασίες «νομιμοποίησης» παρελθόντων ετών, αλλά απώλεσε καθ' οιονδήποτε τρόπο την άδεια διαμονής του, δικαιούται να υποβάλλει αίτηση για την απόκτηση νέας άδειας διαμονής.

Άρθρο 2

Η διάρκεια της άδειας διαμονής του άρθρου 1 κλιμακώνεται ως εξής:

α. Πενταετούς διάρκειας εφόσον αποδεικνύεται μόνιμη διαμονή στην χώρα μικρότερη των 5 ετών μέχρι 31.12.2010.

β. Επί μακρόν διαμένοντος εφόσον αποδεικνύεται μόνιμη διαμονή στην χώρα άνω των 5 ετών μέχρι 31.12.2010.

Άρθρο 3

Η άδεια διαμονής της περίπτωσης α' του προηγούμενου άρθρου, εφόσον ανανεώνεται, μετατρέπεται αυτοδικαίως σε άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος.

Άρθρο 4

Υπήκοος τρίτης χώρας στερούμενος άδειας διαμονής σε ισχύ, ο οποίος είναι μόνιμα εγκατεστημένος στην χώρα και συμμετείχε ανεπιτυχώς σε μια ή περισσότερες διαδικασίες «νομιμοποίησης» παρελθόντων ετών, δικαιούται να υποβάλλει αίτηση για την απόκτηση άδειας διαμονής.

Άρθρο 5

Η διάρκεια της άδειας διαμονής του άρθρου 4 κλιμακώνεται ως εξής:

α. 3ετούς διάρκειας εφόσον αποδεικνύεται μόνιμη διαμονή στη χώρα μικρότερη των πέντε ετών μέχρι την 31.12.2010.

β. 5ετούς διάρκειας εφόσον αποδεικνύεται μόνιμη διαμονή στη χώρα άνω των πέντε ετών μέχρι 31.12.2010.

Άρθρο 6

1. Η άδεια διαμονής της περίπτωσης α' του προηγούμενου άρθρου ανανεώνεται κατ' αρχήν για πέντε χρόνια και εν συνεχεία, εφόσον ανανεώνεται εκ νέου, μετατρέπεται σε άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος.

2. Η άδεια διαμονής της περίπτωσης β' του προηγούμενου άρθρου, εφόσον ανανεώνεται, μετατρέπεται αυτοδικαίως σε άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ-ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Άρθρο 7

1. Απαραίτητη προϋπόθεση για την έκδοση της άδειας διαμονής των άρθρων 1 και 4 του παρόντος είναι η αποδεδειγμένη μόνιμη διαμονή στη χώρα. Μόνιμη θεωρείται η διαμονή στη χώρα εφόσον είναι αδιάλειπτη κατά τη διάρκεια της απαιτούμενης περιόδου, ήτοι εφόσον δεν συνεπάγεται απουσία από τη χώρα για διάστημα άνω των δύο συνεχόμενων μηνών ή συνολικά έξι μηνών σε ετήσια βάση.

2. Η απόδειξη της μόνιμης διαμονής, καθώς και του αδιάλειπτου αυτής πραγματοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο και ιδίως: α) με την επίδειξη των πρωτοτύπων των παλαιότερων, προσωρινών ή μη, αδειών διαμονής, β) των αιτήσεων και των βεβαιώσεων κατάθεσης αιτήσεων για την έκδοση και την ανανέωση άδειας διαμονής και γ) κάθε επίσημου εγγράφου από το οποίο προκύπτει συναλλαγή με τις δημόσιες αρχές ή υπηρεσίες.

3. Ειδικότερα για το χρονικό διάστημα ισχύος οποιασδήποτε παλαιότερης άδειας διαμονής ουδέν άλλο δικαιολογητικό είναι απαραίτητο προκειμένου για την απόδειξη της μόνιμης διαμονής κατά το διάστημα αυτό.

Άρθρο 8

Απαραίτητα δικαιολογητικά κατά την υποβολή του αιτήματος για την έκδοση των αδειών διαμονής των άρθρων 1 και 4 του παρόντος είναι αντίστοιχα τα εξής:

α) Φωτοαντίγραφο όλων των σελίδων σε ισχύ διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου αναγνωρισμένου από την Ελλάδα ή πιστοποιητικού γέννησης ή οικογενειακής κατάστασης ή δελτίου ταυτότητας.

β) Δύο έγχρωμες φωτογραφίες.

γ) Ένα παράβολο των 150 ευρώ.

Άρθρο 9

Κατά την υποβολή του αιτήματος για την έκδοση των αδειών διαμονής του άρθρου 1 του παρόντος απαραίτητα δικαιολογητικά για την απόδειξη της μόνιμης διαμονής είναι ιδίως τα εξής:

α) το πρωτότυπο οποιασδήποτε άδειας διαμονής εκδό-

θηκε σε εφαρμογή του ν. 1975/1991.

β) το πρωτότυπο της λευκής κάρτας ή/και της πράσινης κάρτας, οι οποίες εκδόθηκαν σε εφαρμογή των προεδρικών διαταγμάτων 358 και 359 του 1997,

γ) το πρωτότυπο οποιασδήποτε άδειας διαμονής εκδόθηκε σε εφαρμογή των νόμων 2910/2001, 3386/2005 και 3536/2007 ή σε εφαρμογή οποιασδήποτε άλλης διάταξης νόμου αφορά στη ρύθμιση του καθεστώτος διαμονής ή/ και εργασίας υπηκόου τρίτης χώρας,

δ) λογαριασμοί ΔΕΗ, ΕΥΔΑΠ, φυσικού αερίου,

ε) λογαριασμοί ΟΤΕ ή άλλων εταιρειών και λογαριασμοί κινητής τηλεφωνίας,

στ) συμβολαιογραφικά έγγραφα, όπως ιδίως, πώλησης ή αγοράς ακινήτου,

ζ) θεωρημένη από ΔΟΥ σύμβαση μίσθωσης κατοικίας,

η) αντίγραφο φορολογικής δήλωσης ή εκκαθαριστικού εφορίας,

θ) κάρτες απεριορίστων διαδρομών στα μέσα αστικής συγκοινωνίας ή και αντίγραφο ονομαστικού εισιτηρίου για τη μετακίνηση στο εσωτερικό της χώρας,

ι) πιστοποιητικά ολοκληρωμένης φοίτησης σε οποιαδήποτε βαθμίδα εκπαίδευσης δημόσιου ή ιδιωτικού εκπαιδευτικού ιδρύματος ή σχολής, ιδιωτικού ή δημόσιου ΙΕΚ, ΚΕΚ, σε προγράμματα του ΟΑΕΔ κ.ο.κ.,

ια) βεβαιώσεις ασφαλιστικών εισφορών από φορέα κύριας ασφάλισης (ΙΚΑ, ΟΓΑ, ΟΑΕΕ) ή επιδότησης της ανεργίας από τον ΟΑΕΔ, καθώς και πάσης φύσεως ασφαλιστήριο συμβόλαιο,

ιβ) βεβαιώσεις νοσηλείας σε δημόσιο ή ιδιωτικό θεραπευτικό ίδρυμα πάσης φύσεως,

ιγ) βεβαιώσεις αποπληρωμής στεγαστικού ή άλλου δανείου από τραπεζικό ίδρυμα της χώρας,

ιδ) οποιοδήποτε άλλο πιστοποιητικό ή βεβαίωση συναλλαγής με δικαστικές αρχές και με νομικά πρόσωπα και υπηρεσίες ή φορείς του Δημοσίου, του ευρύτερου δημοσίου ή των ΟΤΑ της χώρας,

ιε) ελλείψει οποιουδήποτε από τα προαναφερόμενα αποδεικτικού στοιχείου, απόφαση δημοτικού ή τοπικού συμβουλίου δήμων ή κοινοτήτων με την οποία βεβαιώνεται ο χρόνος μόνιμης διαμονής στη χώρα.

Άρθρο 10

Κατά την υποβολή του αιτήματος για την έκδοση των αδειών διαμονής του άρθρου 4 του παρόντος απαραίτητα δικαιολογητικά για την απόδειξη της μόνιμης διαμονής είναι, αφ' ενός, οι βεβαιώσεις κατάθεσης και οι απορριπτικές αποφάσεις της διοίκησης επί αιτήματος για την έκδοση ή την ανανέωση άδειας διαμονής των περιπτώσεων α – γ' του προηγούμενου άρθρου και αφ' ετέρου, όλα τα δικαιολογητικά των περιπτώσεων δ' – ιε' του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 11

Οι άδειες διαμονής που εκδίδονται βάσει του παρόντος, εφόσον δεν πρόκειται για άδειες διαμονής επί μακρόν διαμένοντος - οι οποίες δεν υπόκεινται σε διαδικασία ανανέωσης, αλλά ισχύουν επ' αόριστον - ανανεώνονται κατόπιν αιτήσεως η οποία υποβάλλεται εντός διμήνου προ ή μετά τη λήξη της άδειας διαμονής και με την οποία προσκομίζονται αφ' ενός, το πρωτότυπο της άδειας διαμονής και αφετέρου, τα δικαιολογητικά του άρθρου 8 του παρόντος.

Άρθρο 12

Άδειες διαμονής, οι οποίες κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος είναι σε ισχύ, ανανεώνονται με την ίδια διαδικασία, όπως αυτή περιγράφεται ανωτέρω κατόπιν σχετικής αίτησης, η οποία υποβάλλεται εντός διμήνου προ ή μετά τη λήξη της άδειας διαμονής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ
ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΝΟΜΙΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

Άρθρο 13

Ο υπήκοος τρίτης χώρας στερούμενος άδειας διαμονής σε ισχύ, ο οποίος είναι μόνιμα εγκατεστημένος στη χώρα και δεν συμμετείχε σε καμία από τις διαδικασίες «νομιμοποίησης» παρελθόντων ετών, δικαιούται να υποβάλει αίτηση για την απόκτηση άδειας διαμονής.

Άρθρο 14

Η διάρκεια της άδειας διαμονής του άρθρου 13 κλιμακώνεται ως εξής:

- α. ετήσιας διάρκειας εφόσον αποδεικνύεται μόνιμη διαμονή στη χώρα τουλάχιστον δύο έως πέντε ετών μέχρι τις 31.12.2010,
- β. διετούς διάρκειας εφόσον αποδεικνύεται μόνιμη διαμονή στη χώρα άνω των πέντε ετών μέχρι 31.12.2010.

Άρθρο 15

1. Η άδεια διαμονής της περίπτωσης α' του προηγούμενου άρθρου ανανεώνεται κατ' αρχήν για τρία χρόνια, ακολούθως για πέντε χρόνια και εν συνεχεία, εφόσον ανανεώνεται εκ νέου, μετατρέπεται σε άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος.

2. Η άδεια διαμονής της περίπτωσης β' του προηγούμενου άρθρου, ανανεώνεται κατ' αρχήν για πέντε χρόνια και εν συνεχεία, εφόσον ανανεώνεται εκ νέου, μετατρέπεται σε άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος.

Άρθρο 16

1. Απαραίτητη προϋπόθεση για την έκδοση αλλά και για την ανανέωση της άδειας διαμονής του άρθρου 13 του παρόντος είναι η αποδεδειγμένα μόνιμη διαμονή στη χώρα. Μόνιμη θεωρείται η διαμονή στη χώρα εφόσον είναι αδιάλειπτη κατά τη διάρκεια της απαιτούμενης περιόδου, ήτοι εφόσον δεν συνεπάγεται απουσία από τη χώρα για διάστημα άνω των δύο συνεχόμενων μηνών ή συνολικά έξι μηνών σε ετήσια βάση.

2. Κατά την υποβολή του αιτήματος για την έκδοση και την ανανέωση της άδειας διαμονής απαραίτητα δικαιολογητικά για την απόδειξη της μόνιμης διαμονής είναι, ιδίως, όλα όσα ορίζονται στις περιπτώσεις δ' έως ιε' του άρθρου 9 του παρόντος.

3. Απαραίτητα δικαιολογητικά κατά την υποβολή του αιτήματος για την έκδοση και την ανανέωση της άδειας διαμονής του άρθρου 13 του παρόντος είναι τα εξής:

α) Φωτοαντίγραφο όλων των σελίδων σε ισχύ διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου αναγνωρισμένου από την Ελλάδα ή πιστοποιητικού γέννησης ή οικογενειακής κατάστασης ή δελτίου ταυτότητας.

β) Δύο έγχρωμες φωτογραφίες.

γ) Ένα παράβολο των 150 ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΚΙΝΗΤΡΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΔΗΛΩΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Άρθρο 17

Η απασχόληση με βάση τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στην οικεία ασφαλιστική και εργατική νομοθεσία αποτελούν θεμελιώδη υποχρέωση, τόσο του εργαζόμενου όσο και του εργοδότη. Η παραβίαση της υποχρέωσης αυτής στην περίπτωση των υπηκόων τρίτων χωρών, πέρα όσων ισχύουν γενικώς, επισείει τις κυρώσεις των επόμενων άρθρων του παρόντος.

Άρθρο 18

1. Για την έκδοση και την ανανέωση της άδειας διαμονής σε εφαρμογή του παρόντος δεν απαιτείται πλέον η προσκόμιση βεβαίωσης από το φορέα κύριας ασφάλισης, από την οποία να προκύπτει ένας συγκεκριμένος κατ' έτος αριθμός ενσήμων.

2. Εφόσον, προαιρετικά, κατά την υποβολή του αιτήματος για την έκδοση ή την ανανέωση της άδειας διαμονής προσκομίζεται βεβαίωση του οικείου ασφαλιστικού φορέα από την οποία προκύπτει συγκεκριμένος αριθμός εργασιμών ημερών σε ετήσια βάση και ανάλογα με τον αριθμό αυτόν, παρέχονται ελαφρύνσεις φορολογικής και κοινωνικοασφαλιστικής φύσης στον εργαζόμενο και στον εργοδότη. Με προεδρικό διάταγμα του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, έπεται από διαβούλευση με τους κοινωνικούς εταίρους, ορίζονται επακριβώς οι ελαφρύνσεις αυτές, η κλιμάκωσή τους αναλόγως του αριθμού των ενσήμων, καθώς και η διαδικασία απόδοσής τους.

Άρθρο 19

1. Στους εργοδότες, όταν πιστοποιείται από τις αρμόδιες αρχές ότι απασχολούν υπηκόους τρίτων χωρών με καθεστώς αδήλωτης και ανασφάλιστης εργασίας, επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο 15.000 ευρώ για κάθε περίπτωση εργαζομένου. Σε περίπτωση υποτροπής το χρηματικό πρόστιμο διπλασιάζεται και ο εργοδότης τιμωρείται με ποινή τουλάχιστον έξι μηνών.

2. Στους εργαζόμενους υπηκόους τρίτων χωρών, όταν πιστοποιείται απασχόληση σε καθεστώς αδήλωτης και ανασφάλιστης εργασίας επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο 500 ευρώ. Σε περίπτωση πρώτης υποτροπής το ποσό του προστίμου διπλασιάζεται και σε περίπτωση δεύτερης υποτροπής το ποσό τριπλασιάζεται. Τέλος, σε περίπτωση τρίτης υποτροπής αναστέλλεται επί πενταετία το δικαίωμα υποβολής αίτησης για έκδοση ή ανανέωση άδειας διαμονής.

3. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι διαθέτουν άδεια διαμονής σε ισχύ, υποχρεούνται να καταγγείλουν σε διάστημα το αργότερο τριών μηνών περιστατικά αδήλωτης ή ανασφάλιστης απασχόλησής τους. Η καταγγελία είναι έγγραφη και κατατίθεται στις κατά τόπους αρμόδιες υπηρεσίες του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, οι οποίες υποχρεούνται στην εξέταση της καταγγελίας εντός δεκαπέντε ημερών. Η καταγγελία δύναται να καταθεί και από συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων οποιασδήποτε βαθμίδας, ανεξάρτητα από τη συμμετοχή ή μη του εργαζομένου, στον οποίο αφορά η καταγγελία, στην καταγγέλλουσα ή σε άλλη συνδικαλιστική οργάνωση.

4. Η καταγγελία της σχέσης εργασίας του εργαζομένου σε περίπτωση διοικητικής καταγγελίας ή επιβολής κυρώσεων εξαιτίας περιστατικού αδήλωτης απασχόλησης είναι παράνομη και αυτοδικαίως άκυρη. Η καταγγελία της σχέσης εργασίας τεκμαίρεται ότι είναι άκυρη εφόσον συντελείται σε διάστημα ενός έτους από την ημερομηνία της διοικητικής καταγγελίας ή της επιβολής των κυρώσεων για αδήλωτη απασχόληση. Ο εργοδότης που προβαίνει σε καταγγελία της σχέσης εργασίας κατά παράβαση της παραγράφου αυτής τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών.

5. Οι παράγραφοι 1 - 4 του παρόντος άρθρου έχουν ανάλογη εφαρμογή και για περιπτώσεις αδήλωτης απασχόλησης Ελλήνων εργαζομένων τηρουμένων των εν ισχύ διατάξεων της εν γένει εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 20

Οι αρμόδιες αρχές υποχρεούνται να εκδίδουν ατελώς κάθε είδους επικυρωμένα αντίγραφα πιστοποιητικών ή εν γένει εγγράφων, τα οποία αιτούνται υπήκοοι τρίτων χωρών με σκοπό την απόδειξη της μόνιμης διαμονής τους στη χώρα.

Άρθρο 21

1. Αρμόδιες υπηρεσίες για την παραλαβή, την εξέταση και την έκδοση των αδειών διαμονής του παρόντος είναι οι δήμοι της κατοικίας του αιτούντος.

2. Για τις ανάγκες του παρόντος στην έδρα κάθε δήμου συστήνεται ειδικό Γραφείο Μετανάστευσης με τριμερή διοίκηση αποτελούμενη από εκλεγμένους αντιπροσώπους: α) της δημοτικής αρχής, β) του τοπικού δικηγόρου συλλόγου του νομού του οικείου δήμου και γ) του Εργατικού Κέντρου της πρωτεύουσας του νομού του οικείου δήμου.

3. Με προεδρικό διάταγμα του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζονται επακριβώς οι αρμοδιότητες και ο τρόπος λειτουργίας των Γραφείων Μετανάστευσης, καθώς επίσης και θέματα που αφορούν στη διαδικασία εκλογής και στα καθήκοντα της διοίκησής τους.

Άρθρο 22

Το 50% του ποσού του παραβόλου που απαιτείται για την έκδοση και την ανανέωση των αδειών διαμονής διατίθεται για τις ανάγκες στελέχωσης και εξοπλισμού των ειδικών Γραφείων Μετανάστευσης με κριτήριο τα πληθυσμιακά και άλλα κριτήρια, όπως αυτά προβλέπονται από το προεδρικό διάταγμα του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 23

Οι άδειες διαμονής που εκδίδονται με βάση το παρόν παρέχουν δικαίωμα για ελεύθερη μετακίνηση, εγκατάσταση και απασχόληση σε όλη την επικράτεια.

Άρθρο 24

Κάθε άλλη διάταξη που έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος καταργείται.

Άρθρο 25

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως εκτός αν άλλως ορίζεται στις επί μέρους διατάξεις του.

Αθήνα, 21 Μαρτίου 2011

ΟΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

Αλέξης Τσίπρας
Ευαγγελία Αμμανατίδου – Πασχαλίδου
Ηρώ Διώτη
Θοδωρής Δρίτσας
Αναστάσιος Κουράκης
Μιχάλης Κριτσωτάκης
Παναγιώτης Λαφαζάνης
Βασίλης Μουλόπουλος
Δημήτρης Παπαδημούλης